

staaer det af den ærede Cultusminister under Nr. 23 stillede Endringsforslag disse Formaal meget nærmere end Udvalgets Fleertals Forslag, og jeg vil derfor tilraade at vedtage det. Er der ikke under vore uhyggelige Forhold al Opfordring for os til at spare og gjøre Indskrænkninger, og naar da Tanken naturligt henvender sig paa, at det især er ved de høiere aandelige Formaal, der kan gjøres Indskrænkninger, som maaskee ikke saa let kunne lade sig gjøre andetsteds, er det saa ikke bedre at tage af Sorø Academics Overskud end at indskrænke Bevillingerne med Hensyn til disse Formaal, for at Akademiet skal kunne lægge Penge op? Naar der hidtil til Kunstnere og Videnskabsmænd har været udredt 20,000 Rb., vil det saa være bedre at nedsette dette Beløb til 10,000 Rb., for at Akademiet kan lægge de 10,000 Rb. op, eller er det ikke forstandigere og rigtigere at lade det udrede de 20,000 Rb.? Troer man, at nogle af de Givere, der have indtaget et høiere aandeligt Stæde, vilde have Noget derimod? Troer man, at det vilde stride mod deres Hensigt med Gaven? Ministeriet har anvist en Vej, som jeg kun kan ansee for rigtig, idet det har søgt at spare for Statskassen ved at overføre paa slige Instituter saadanne Udgifter, som maatte ansees for at ligge dem nær. Jeg sigter herved navnlig til, at Ministeriet har foreslaaet, at Statskassens Tilskud til det naturhistoriske Museum skal udgaae, og dets samtlige Udgifter overføres paa Universitetets Budget, samt at Tilskuddet til Kunstner og Videnskaber i Almindelighed skulle udredes med det fulde Beløb af Sorø Akademi. Det forekommer mig, at dette maatte gjøre det ærede Thing mere tilbøjeligt til at følge det Spor, som Ministeren her har anvist, thi Instituter, hvis Formaal ere indbyrdes beslagtede, bør komme hinanden broderlig imøde. Derimod kan jeg ikke nægte, at jeg ikke vilde ansee det for nogen god Dekonomi, om slige Instituter opspiste deres Capitaler, saaledes som Udvalgets Mindretal har foreslaaet under Nr. 31 med Hensyn til Seminariefonden; og som det ligeledes paa Finantsloven er foreslaaet af selve Regjeringen med Hensyn til Latinstolerne, idet det er foreslaaet, at disse Instituter skulle angribe deres Capitaler. Forslaget under Nr.

23 finder jeg, som sagt, at ikke Lidet taler for, skjøndt det just ikke er paa Grund af nogen særlig Billigelse af den Retning, hvori Administrationen er gaaet med Hensyn til Skolereformen, at jeg anbefaler det. Jeg maa vel erkjende, hvad den ærede Minister har sagt, at Administrationen hidtil selv har raadet over Bestemmelserne med Hensyn til den lærde Underpædagogik, men jeg vilde dog ansee det for ønskeligt, om man søgte at komme tilbage fra denne Retning og idetmindste søgte at faae de store Grundtræk staaende fast igjennem Lovgivningen. Jeg veed meget godt, at det navnlig er Folkethinget, der i saa Henseende har virket og maaskee ogsaa bør virke noget afstrækkende ved den Maade, hvorpaa det har stillet sig til Lovforslag i den Retning, som her er fremkomme; men i og for sig maa jeg dog ansee Tanken for rigtig. Overhovedet troer jeg — og jeg har selv gjort den Erfaring —, at en Minister staaer svagere, naar han er uden Lovgivningsmagtens Medvirkning, end naar han har den med.

I første Tilfælde staaer han ligeoverfor de Anstuelser, der gjøre sig gjældende hos de Mænd, som særligt have med slige Anliggender at gjøre, hos alle Skolemænd, men dette vil virke vilkaarligt, og det vilde i alt Fald frembringe overordentlig store Spring i Bestemmelserne f. Ex. om de lærde Skoler; hvis Ministeren fulgte sin egen Anstuelser om, hvad der er rigtig, ligeoverfor de afvigende Anstuelser hos Fleertallet af Skolemændene. I saadanne Tilfælde, hvor man har en mindre aandelig Kreds om sig, maa man følge de Anstuelser, der udtale sig der, og naar den, der staaer i Spidsen for Administrationen, ikke kan tiltræde disse Anstuelser, finder han netop en Støtte hos Folkerepresentationen, igjennem hvilken Samfundets Villie udtaler sig med Hensyn til Ordningen af disse Spørgsmaal. Skolereformen er foretagen overeensstemmende med, hvad der har gjort sig gjældende hos det langt overveieende Fleertal af Skolemænd her i Landet, og jeg indrømmer, at Ministeren derfor ikke har havt særligt Grund til at henvende sig til Lovgivningsmagten. Jeg skal ikke med nogen stor Bidsløstighed gaae ind paa den af den ærede Minister foretagne Forandring, men kun be-